

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Delo, najbolje plačilo.

V naših časih se dobi za denar veliko in ljudje vam pravijo celo, da je v naših časih tudi čast na prodajo. Kolikor poznamo mi svet, rečemo lahko in ni se nam treba bati, da nam dokaže človek, da ni tako, mi torej rečemo, da je po svetu veliko, če ne vse na prodajo. Nihče se pa zato ne čudi, če se mu ponuja tudi sreča za denar. In to se godi v prodavanji „srečk“ ali kakor se pravi, „lozov“.

Sedaj se godi to prav po gostem in težko, če je še kje kaka vasica v pogorji, kjer bi še ljudje ne poznali tacih srečk. Ravno v teh dneh se klati po slov. Štajarji vse polno tacih ljudi, ki ponujajo srečke, sreča ti je torej pri njih na prodajo. Mi ne moremo naših bralcev dovolje svariti, naj ne kupi njih nihče pri takem človeku kake srečke. Če so one že toliko vredne, kakor ti jih nahvalijo, čemu pa jih ne odbržijo sami?

To naše svarilo pa velja še čisto posebej pri tacih srečkah, ki se dobé na obroke. Kdor jih kupi tako, njega stane taka srečka lahko do dve-, trikrat toliko denarja, kolikor mu ga je za-njo treba, če bi jo izplačal v hipu. Da pa še tega ni vredna, izlasti za človeka, ki ne biva v večjem mestu, ni treba, da še posebej pristavimo. Kedar jo on kupi, jo preplača in kedar jo potlej proda ali pa zameni, ne dobi za-njo tega, kar drugi, tak, ki nima daleč do menjevalnice.

Kolikor torej mi presodimo te stvari, stori kmetovalec najbolje, če pokaže človeku, ki mu ponuja srečke na prodajo, vselej, kolikor ga je volja, mirno pa prav odločno tje, koder se pride najlepše iz hiše. Naj stori to pa že brž, ko izve, kaj da se mu ponuja, to mu svetujemo in še prav močno, kajti ako se spusti s tacim človekom v pogovor, težko se ga potlej iznebi ali ne brez večje ali manjše škode svoje.

Človeku je lastno, da želi in si torej tudi išče sreče. Ta želja leži v njegovi naravi in

ona je to, kar žene človeka, da dela ter si ne da mirú, dokler ne doseže sreče. Ona je torej za človeka koristna, vendar pa mu ne sme nikoli postati trda, pretrda gospodinja, čije volji se mu je vselej in v vseh rečeh vkloniti. Komur je taka, njega ne pripelje do sreče, ampak prepodi mu še to malo sreče, kar je more biti ima že po naravi svoji.

Da pa to omenjamo, nič ne mislimo s tem druga, kakor da opozorimo naše bralce na to, naj bodo sicer vselej opazni gledé na svojo srečo, posebej pa še takrat, ko se jim ona prodajo v podobi srečk ali lozov. Ne rečemo, da ne najde pri teh srečkah nihče sreče; ne, tega ne rečemo, kajti če je drug nihče ne najde, najde jo tisti, ki jih prodaja. Več, kakor jih spravi ljudem v roke, več pride „cvenka“ v njegove žepe in za-nj je to zveneča sreča.

Zgodi se sicer semtertje, da kaka srečka dobi večjo vsoto denarja, toda to je jako redko, in pride po gostem že samo za to v novine — za vabo. Gotovo želimo vsem našim bralcem sreče, toda po srečkah je ni za-nje. Kdor si torej prisluži ali pridela kaj denarja, naj ga ne zapravi pa naj ga tudi ne nalaga v srečkah. Te so pene na kalni vodi ter največkrat niso več vredne, kakor papir, na katerem jih človek dobi v roke.

Na dlani se prisluži denarja malo pa še to po času in za tega voljo ne kaže človeku ravnati z njim tako bolj brez preudarka ali pa po nahvali ljudi, ki se jim bere sebičnost že na lici. Kakor si torej lahko vesel denarja, če ga je tudi le mala vsota, pa je tvoj, pošteni zaslužek tvojih rok, tako ga ne zaupaj nikomur, o katerem ne znaš več, kakor da nosi sladka usta pa ti moli srečke pred oči: čisto lahko, da ti odnese denar, na katerem še so tvoji žulji, pa se ti smeje, ko odhaja ter še drugje poskusi svojo srečo. Denar, ki ga prisluži človek na svojih rokah, tak je težek, naj ga torej ne da nikoli iz lehka od hiše, če ne — v hranilnico, v domačo in tisto, ki mu je najbolj pri roki,

Avstrijske škofje in verska šola.

Dolgo se mota pri nas vprašanje, kakih da nam je treba šol, da se mladina pripravlja v njih najbolje za življenje, toda doslej še mu ni konca; največ zato ne, ker se meša političnih reči v to vprašanje, da-si nima nič samo na sebi dela s politiko. V celi stvari pa imamo pred seboj že znano izjavo avstrijskih škofov in ker mislimo, da bode našim bralcem ljubo, če jo še dobijo črno na belo pred-se, zato jim jo podamo v naslednjih vrstah.

Ni vam, pravijo prevzvišeni škofje, gotovo ostalo neznano, da smo mi škofje avstrijski, kakor smo bili to dolžni pred Bogom in pred svetom, dne 28. februvarija in 12. marca t. l. na tistem mestu, ki ga nam je odkazala državna ustava, v šolski komisiji gosposke zbornice, izrekli potrebo, da se sedanje šolske postave preuredijo in terjali, naj se javna ljudska šola za katoliške otroke tako uredi, kakor je edino primerno naukom naše sv. vere. Ko pa smo to storili, že so nas in nas še napadajo od raznih strani strastno, zavijajo naše postopanje, tolmačijo krivo ter kažejo naše prave in resnične namene v temnejši luči. Zato smo dolžni vam in sebi in sploh vsem sodržavljanom, naj to stvar v skupnem pastirskem listu odkrito razložimo, da bodo vsaj pravični ljudje spoznali naše namene in težnje.

Mi terjamo katoliške javne ljudske šole; mi hočemo, da se katoliški otroci tudi v javnih ljudskih šolah po načelih njih sv. vere vodijo, vzgajajo in poučujejo, naj sloni vsa uredba in delavnost šole na verski podlagi, naj jo navdihuje duh naše sv. vere. Ali je mar ta zahteva tako nezaslišana, da bi se jej smelo tako močno nasprotovati, kakor se to v resnici godi? Ali so to mar le naše želje in terjatve? Ne, ljubljani v Gospodu! Vi veste dobro, da tega ne terjamo mi sami, ampak da so to želje in terjatve, ki pretresajo in morajo pretresati vsako v resnici katoliško srce.

Pri teh terjatvah se popolnoma ujemamo z nauki in opomini poglavarja sv. cerkve, sv. očeta Leona XIII., kakor to vidimo iz njih splošnih okrožnic, pa tudi iz pisem do škofov različnih dežel. Poslušajte le opomine, ki jih na pr. v najnovejši okrožnici od dne 20. janvarija t. l. „o najvažnejših dolžnostih krščanskih državljanov“ dajejo starišem vsega krščanskega sveta, in opomine, ki so jih že prej dali škofom francoskim, ogerskim in bavarskim. V oni okrožnici opominjajo sv. oče: „Že po natori je starišem lastna pravica, svoje otroke izrežati, in njih dolžnost, za to skrbeti, da se otroci tako izrežajo in poučujejo, da dosežejo večni namen, zavoljo katerega jim je po Božji dobroti življenje dano v veselje starišev. Zato si morajo stariši vse prizadjeti, da se odpra-

vijo vse napake na šolskem polji in odločno morajo terjati svojo pravico, da smejo, kakor je njih dolžnost, svoje otroke po krščansko izrežati in jih varovati posebno pred tistimi nevarnimi šolami, kjer bi se jim podajal strup brezbožnosti. Kjer gre za pošteno izrežo mladine, tam ni nobeni trud prevelik.“ — Francoskim škofom so pisali sv. oče dne 8. februvarija 1884 med drugim tako: „Kar zadeva družino, to je zelo imenitno, da se otroci iz krščanskega zakona že zgodaj v veri poučujejo in da se z verskim poukom zvežejo tiste vednosti, katerih se otroci navadno učijo. En uk od družega ločiti bi se reklo, na to delati, da postanejo otroška srca mlačna v svojih dolžnostih do Boga. Ta metoda je napačna, v nežni mladosti zelo škodljiva, ker vodi k brezbožnosti in veri zapira vrata. Dobri stariši morajo na to gledati, da njih otroci, kedar k pameti pridejo, spoznajo krščanske dolžnosti, in da se v šoli nič ne zgodi, kar bi pačilo vero in lepo šego. To skrbljivost pri pouku otrok zapoveduje Božja in natorna postava, in tej postavi se stariši ne morejo z nobenim izgovorom odtegniti. Cerkev, ki ima po svojem Božjem začetniku podeljeno oblast, vse narode voditi h krščanski modrosti, in mora ravno tako skrbno paziti, v katerih naukih se poučuje njej izročujejo mladina, pa je tako imenovane mešane ali nevtralne (brezverske) šole vedno odkrito obsojala in družinske očete vedno opominjala, naj bodo opazni pri tako imenitni zadevi.“ —

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O suhi krmi in nje vrednosti.

Pri travi, katero sušimo, pride veliko na to, kje da vzraste in kedaj se kosi. Oboje poviša ali zniža njeno vrednost. Na dobri zemlji, ki ugaja travi, vzraste pač bolja trava in če se vkosi o pravem času, ostane tudi bolja, kakor pa na robe. Čem več ima redilnih moči v sebi in čem leže se prebavi, tem več je seno ali otava vredna in to je po obeh straneh lahko prav različno.

Seno iz mlajših trav, iz tacih, ki smo jih pokosili, predno so v obče ocvete, redi bolje in živinče ga prebavi ležje, kakor pa seno iz starih, pozno po cvetji vkošenih trav. Zadnje pa se pozna že tudi hitro, če si ga človek le malo ogleda. Tako seno je dolžje, bilke so lesene in listja še je na njih le malo. Na vrhu imajo mošnjice more biti že polne semena, more biti pa so že tudi prazne. Če torej vzememo travo tako v obče, smemo reči, da bode seno najbolje, če se pokosi trava v času, ko še ne cvete ali ko stoji ravno v cvetji. Tako seno ima še nežne, sočne bilke in listje se jih drži, če se tudi

vsušé. Dolge pa so bilke k večjemu $\frac{1}{3}$ metra, torej malo čez 2, 3 pesti.

Ako imamo toraj na izbiro seno, odločimo se vselej raji za krajše, kakor pa za dolžje; se ve, da velja to pravilo le tedaj, ako je seno si v drugem blizo enako. Če pa kosimo travo sami, tedaj nam je tudi gledati na to, da ne kosimo prepozno. Tu pa mora človek še vendar-le tudi gledati na to, da po časi ne zmanjka trave na senožeti. To bi pa bilo gotovo prej ali slej, ko bi kosili vselej tako rano, da bi še trava ne pustila semena za seboj. Kdor torej hitro kosi, dobi bolje seno; kdor pa kosi kasneje, njemu ne bode treba iz lehka sejati trave, kajti ona se zaseje sama, v tem, ko se suši, kedar je seme že zrelo in ostane na travišči.

Otava, ki je vzrastla na enaki zemlji in blizo v enakih razmerah, kakor seno, vredna je toliko, kolikor seno samo. Nekaterim se dozdeva celo, da jo živinče ležje prebavlja, kakor seno. Da pa nimajo ljudje otave toliko v števenji, krivo je to, da se le težko spravi pod streho in da torej, ker leži dalje časa na travniku, izgubiva na redilnih močéh. To je sicer resnica ali to se izgodi tudi pri senu v časih in sta si torej v tem seno in otava enaka.

Da je seno in v obče suha krma dobra, to po takem ni težko, da človek izpozna. Če se trava ne kosi prepozno, če torej ni seno predolgo, če je iz sladkih trav, če ima nežna stebela če se je na njih veliko cvetja in listja, če je v njem veliko vonjavih zelišč, detelje in če je vzraslo na osojnih, svežih pa ne premokrih travnikih, tedaj je seno dobro, prav dobro ali izvrstno. Ravna se to še po tem, kako da se spravi pod streho. Tako seno, oziroma otava se lahko prebavi in ima veliko redilnih moči v sebi; malo še je v njem zmesi, ki gre skozi živinče, ne da mu koristi. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 19. julija v Arveži pri sv. Marjeti na Dr. polji in pri sv. Marjeti na Pesnici, v Vitanji. Dne 21. julija pri sv. Barbari poleg Konjicah. Dne 25. julija v Kozjem, v Lipnici, v Žalci, v Črmožišah in v Slov. Bistrici. Dne 26. julija v Framu in na Teharjah.

Dopisi.

Iz Brežiškega okraja. (Volitve. Südmark.) Dne 27. junija imeli smo volitve za deželni zbor. Kljubu nekaterim zmešnjavam, katerih ni bilo treba, zmagali smo sijajno. Zastonj sta nosila dva na nekakšnih loparjih prilepljene pozive na volilce, naj bi volili od nemčurjev postavljene kandidata. Toti mož se piše baron Moskon. Čudni ptički so to! Ob času volitve so ti naenkrat vsi naši pan-in urgermani znali slovenski jezik. In celo gosp. baron Moskon ga je precej lomil, ko se je vo-

lilnim možem v hotelu „Klembas“ predstavil. Tam pa je g. baron očitno smolo imel. Gosp. notar Veršec in g. Lenček sta ga namreč očitno tako posekala, da je bil revež na zaduje že do celega zmešan in se je izgovarjal zaradi svojega podpisa na volilnem oklicu velikih posestnikov, da se je to brez njegovega vedenja zgodilo, ali nekako tako. Za kuma ali botra mu je pri tej „blamaži“ stal bivši Brežiški „purgermajsterkandidat“ Pototschnigg. Dasiravno so se naši kričači vozili po vaseh agitovat, vlovil je g. baron vendar-le borih 8 glasov. Upamo, da ga ne bo več midalo za kandidata se Slovencem ponujati. — Brežičani dobili so v novjšem času, kakor se je v „vahtarici“ čitalo, nam že dobro znano društvo „Südmark“. To je pa res nesramnost. Par možicljjev, nekaj renegatov, nekaj pa takih, ki so od drugod prišli „s trebuhom za kruhom“, ki so si s slovenskim grošem opomogli, se slovenskega kruha preobjeli, hočejo zdaj s tem društvom slovenskega kmeta kar meni nič tebi nič pregnati. Že zdavnej je neko človeče, ki ni vredno, da bi ga tukaj imenovali, pošiljalo celo do nas slovenskih kmetov pozive, naj bi k temu društvu pristopili, no zdaj so tedaj to društvo ustanovili. Ni se nam sicer bati, da bi nas „Südmark“ vničila; pač pa je potrebno, da se naši ljudje zbudijo, da svojim nasprotnikom ne nosijo več svojih grošev, da ne podpirajo ljudi, ki so tako zagriznjeni nasprotniki slovenskega kmeta. „Svoji k svojim!“ To naj bo za naprej naše geslo. V Pišecah imajo izvrstnega trgovca, on je naše gore list, njega podpirajmo. Krško in Zagreb sta tudi blizu, zato se mi našim nasprotnikom lahko izognemo, potem pa naj Brežiški zagriznjenci prodajajo svojo robo nemara tje v „rajh“.

Iz Št. Florijana v Doliču. (Posojilnica v Vitanji in sv. smreka.) Pretečeni teden sem bil po svojih opravkih v Vitanji, pa sem zadel na čudne pogovore. Kako je vendar sukal tisti bradač kratke postave svoj špičasti jezik! O danes je pa znal slovenski govoriti, pa še, kako dobro! Nova posojilnica mu že ni bila po volji. „Vse ljudi bo ta fajmošter zmešal, vse bojo zgubili, ob vse bojo prišli“, je kričal ta rusasti ded. „Gospod, kaj pa Vam je danes, da ste tako divji?“ „Posojilnica, posojilnica me bo spravila v škodo“. — „Vas? zakaj bi pa Vas posojilnica na kant spravila, saj njej niste nič dolžni, saj še ni nikomur nič posodila?“ Grem dalje, pa vprašam pametnega moža: „Kaj pa je unemu možiceljnu danes? Zakaj bi mu pa bila posojilnica na škodo?“ Veš, prijatelj, to je tako-le, mi odgovori znanec, ki sem ga vedno spoštoval, če tudi je Vitanjski tržan, — veš, to je tako-le: Če je kmet do zdaj denar potreboval, je prišel v Vitanje pa tožil čez slabe čase. „Kaj slabi časi?“ ga zavrne

bogatin „ali nimaš lesa v gošči?“ „Se vé, da ga imam, toda les še stoji, jaz pa denarjev zdaj le nagloma potrebujem“. „Če nič hujšega ni, tu ti lahko pomagam. Koliko pa potrebuješ? Bova že pri lesu napravila“. Od zdaj za naprej pa ljudje ne bojo posojil jemali na les in ne bojo lesa potem polovico zastonj prodajali; tega se ta rusač boji, zato je pa tako hud nad našim gospodom, ki hočejo ubogim ljudem pomagati. Zdaj sem jaz še le razumel, zakaj nekaterim bogatašem v Vitanji posojilnica tako grozno preseda. Rekel sem jaz na dalje: „Celjska Vahta“ je pa na gospoda župnika tudi srdita zavoljo neke smreke? Čital sem slučajno zadnji list tega vmazanca, pa bral o nekih Vitanjčanom tako priljubljenih smrekah, katere so gospod župnik dali posekati“. Glej prijatelj, to je pa tako-le: „Kedar je kakšno drevo zrelo ali če so znamenja, da se vtegne posušiti, povej mi, kaj bo pameten gospodar naredil s takim drevesom“. „Kaj? Posekal ga bo, to je edino modro in pametno“. „Poslušaj zdaj! Blizu cerkve Matere božje je bila smreka, katero so nekateri Vitanjčani imeli v visoki časti. Ne, da bi hodili k božji službi v cerkev, posedali so rajše zunaj cerkve pod to smreko. Najbrž je to gospoda župnika žalilo“. Jaz mu sežem v besedo: „Prav so imeli, če so smreko posekali; k cerkvi itak ne sliši smreka; smreka naj rase v gošči, ne pa pri cerkvi. Boljše bi bilo, če bi se okrog cerkve nasadilo nekaj sadnih dreves“. „Glej, to so gospod župnik že deloma storili. Veliko sadnih dreves so po svojih zemljiščih že nasadili, tudi okrog farne cerkve in tako tudi okoli cerkve Matere božje. Na eni strani cerkve Matere božje je pa na potu nekaj starikestih smrek. Te se morajo posekati, drugače sadna drevesca pod njihovimi vejami ne rasejo, so najbrž mislili g. župnik. „To je pametno; vsak moder farman mora njim biti hvaležen“. „Hvaležen? Kaj še neki! Nekateri naših Vitanjskih tržanov je že od nekedaj navajenih, da se vedno upirajo svojim duhovnikom. Cerkve od znotraj skoraj nikdar ne vidijo; bolj pa častijo les; zato so tudi v to smreko bili zatelebani“. „To je pa kaj čudno“, mu sežem zopet v besedo, „da Vitanjčani ravno na smreke tako verujejo. Nekdaj so imeli svojo sveto smreko pri Brložniku — zdaj so pa drugo molili na hribci. Prav so storili g. župnik, da tem malikovavcem pokažejo, da se Bog ne moli pod smreko, ampak v cerkvi“. „Zdaj pa prevdari, kako bedarijo vganjajo nekateri hujskači po našem trgu! Kričijo namreč: če smreke ni poleg cerkve, tudi sadnih dreves ne sme tam biti. Bojim se, da bojo g. župniku ti divjaki vsa posajena sadna drevesca polomili. Smreka bi se pa bila v malih letih sama posušila; saj je deblo od znotraj že vse prhko. Smreka bi se bila morala prav za prav že pred leti pose

kati. Za deske zdaj drevo itak več ni. Pojdiva, pa poglejva hlode, v katere je razrezana. Res, greva na župno dvorišče ter zagledava razrezane hlode, ti pa g. župniku ne bojo nič vrgli; je že vse prhek les. Ko se s prijateljem poslovim, rečem še mu: „Bog daj norcem vendar enkrat pamet“.

Iz Rogatca. (Kaj se človeku vse za more primeriti, če v Rogatec pride.) Potovaje po naši lepi slovenski domovini prišel sem tudi dne 30. junija v nemškutarski trg Rogatec in pogasit si žejo z vrčkom hladnega piva zavijem s par svojimi tamošnjimi znanci v gostilno „zur Krone“ in se vsedem v kot za dolgo smrekovo mizo v prednji sobi pogovarjaje se s svojimi znanci, se ve, da po slovenski. Ravno tisti dan je bila v isti gostilni volitev dež, poslanca Neckermana, pa jaz tega nisem vedel in zatoraj sem se nekoliko čudil, kako je to, da nas drugi gostje, katerih je bila polna soba, tako pisano pogledujejo izza sosednjih miz. Govorica naša se je sukala o našem slovanskem zavodu banki „Slaviji“, kar se vzdigne nek rusač, ki je pri sosednji mizi sedel in se začne mešati v naše pogovore s tem, da je začel grditi ovi zavod in za tem sploh vse slovenstvo. Videč, da mu tudi drugi sopivci pritrjujejo, potegnem se za omenjeni zavod, dokazovaje mu, da je vsega zaupanja vreden in bolj zanesljiv, kakor marsikateri nemški ali ogerski jednake vrste, kateri le predostikrate ubozeza kmeta ociganijo. Gledé nas Slovencev sem mu pa rekel, da kdor nas ne more lahko videti, bilo bi mu svetovati, da se le naj kam na Nemško obrne, ker tako bode ustrezno njemu in nam. Ali mislite, da sem jim utegnul vse to natančneje dopovedati? Kakor da bi bil v sršenjak dregnil, tako je zašumelo in završelo po vsej sobi in začela se je taka kolobacija, da že skoraj nisem več vedel, ali še sedim za tisto dolgo mizo, ali sem med tem časom že prišel morda v tak kraj, kjer se najhujše vrane in sove tepó. Navstal je bil tak krič, da nisem mogel ničesar več razumeti, le videl sem še samo miganje z dolgimi in kratkimi bradami. Že sem začel misliti, da sem prišel med čisto navadno drhal v gosposkih oblekah in krčevito sem poprijel ročaj mojega dežnika, češ, branil se bom do zadnje kaplje krvi. Tu pa pride v sobo suhi možic v policijski obleki in takoj se je bil naredil mir. Nekdo, ki je pred menoj stal, pa se mi je tako grdo kremžil, da je bil čisto podoben levemu razbojniku v kapeli pri sv. Roku nad Šmarjami in prej, ko je od moje šel, mi je še bil zobe pokazal, prav kakor volk. Kaj takega še pa nisem doživel, da bi na Slovanskem bilo tako nevarno kaj o Slovincih ziniti, kakor v Rogateci. In ti nemškutarski Rogáčani, ki samo od Slovencev živijo, drznejo se tako grdo s Slovinci postopati! Slovinci Ro-

gački, kje ste? Vi dremljete, mati Slava pa krvave solze preliva nad vami! Vzdromite in združite se ter osnujte si v Rogatci kako narodno društvo, katero naj bode kakor solnce, katero ogreje in oživi zaspane in omrtvele ude! Gledé gostilne „h kroni“ je pa ta dogodek jasen dokaz, da isti gostilničar ne mara Slovencev ni živih videti, zatoraj pa se je vsak izogiblje!

Iz Sladkegore. († Jožef Lorger.) Zadnji dan meseca junija t. l. naznanil nam je mrtvaški zvon z visoke line, da je preminol zopet eden iz naše sredine, ter se preselil iz te solzne doline v našo boljšo in lepšo domovino. Na dan sv. Petra in Pavla je namreč po kratki mučni bolezní, spreviden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal v 65. letu svoje starosti, blagi mož, gosp. Jožef Lorger. Dne 1. t. m. ob 7 uri zjutraj je bil njegov slovesen pogreb, katerega se je vdeležila šolska mladina in velika množica ljudi iz tukajšnjih in sosednih krajev. Ko so trugo rajnega do cerkve prinesli, se je opravljalna črna sv. maša, pri kateri so odmevale po cerkvi jako ganljive mrtvaške pesmice in po sv. maši pred pogrebom „Blagor mu, ki se spočije“. Vse je plavalo v solzah in gotovo ni bilo enega suhega očesa, kar je najlepši dokaz, da je bil rajni mož občé ljubljén in spoštovan pri tukajšnjem prebivalstvu. Rajni je bil 24 let občinski svetovalec, 9 let načelnik kr. šol. sveta in veliki dobrotnik ubogih. Bil je vsikdar veliki prijatelj cerkve in šole, pobožen in skrben oče svoji rodbini, vrl neomahljiv narodnjak in priden kmetovalec, vsem v prav lepi izgled. Z njim je torej izgubila fara Sladkogorska vrlega in poštenega občana, uboga šolska mladina pa dobrega očeta. Bodi mu zemljica lahka! Blag mu bodi spomin!

Spavaj sladko v hladnem kraju,
Odpočij se truda bolečin,
Prejmi nezvenljivi venec v raji,
Tukaj bode večén Tvoj spomin!

Simon Drogenik, trgovec.

Iz Ptuja. (Dijaška kuhinja) v samostanu č. gg. oo. minoritov v Ptuji je v tekočem šolskem letu počenši z 19. septembrom l. l. do 30. junija t. l. ubogim dijakom 3812 kosile v znesku 571 gld. 80 kr. podarila. Z nova so v človekoljubni namen nastopni p. n. častiti dobrotniki darove poslali. a) Vunanji: „Ljubenski rodoljubi na gornjem Štírskem“ po g. prof. Kunsteku 10 fl. (vkup že 30 fl.), preč. g. dr. Gregorec Lav., kanonik pri Novi cerkvi in drž. poslanec 10 fl., č. g. o. Stanko Prus, minorit v Neunkirchenu v spodnji Avstriji 5 fl., č. g. Podhostnik Andraž, kaplan v Mozirji po g. dr. Tom. Horvatu, 5 fl., č. g. Aškerc Ant., kaplan pri sv. Lovrencu v Slov. gor., 1 fl., g. Sorman Davorin, topničarski podčastnik v Pulju 1 fl. 50 kr. b) Ptujski: g. dr. Ploj Jakob 8 fl., g. prof. Luka Kunstek, 4 fl., g. c. kr. sod. pristav

Klobučar Ant. 4 fl., g. prof. Cilenšek Martin 2 fl., g. prof. Zelezinger Francišek 5 fl., č. g. veroučitelj Majcen Ferdo 2 fl., č. g. Bratuša Al. 2 fl. 10 kr., č. g. Črnko Marko 2 fl. 10 kr., č. g. Šalomon Francišek 2 fl. 10 kr. Vsem blagom gospodom dobrotnikom izrekamo v imenu učeče se gimnazijske mladine najpristrénejšo zahvalo in stoterni: „Bog plati!“ Nadaljne milodare vsprejema č. g. o. Benko Hrtiš, guardijan in župnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mesto Dunaj vzprejme k malu vsa svoja predmestja va-se in bode poslej le ena občina, toda taka, ki šteje 1½ milijona ljudi. Župana pa si zastop mesta brž ne voli več, kakor doslej, ampak svitli cesar mu ga imenuje. — Veliko jeze so napravili češki zastopniki mesta Prage svojim nemškim rojakom s tem, da so jim izvolili „odpadnika“ Heinricha v dež. šol. svet. Kakor mi sodimo, to tudi ni bilo modro od Čehov; sicer pa bi bili Nemci v enacem slučaju brž tudi tako ravnali nasproti Čehom. — Na Gornjem Štajarskem je prestopila Mura bregove svoje ter je napravila po nekaterih krajih precej škode. — Odbor za dež. razstavo v Gradci je v rokah same nemške gospode in torej ne dobimo od njega nobenih poročil. To je prav lepo od te nemške gospode! — Kakor je podoba, dobé slov. in nemški kmetje na Koroškem vsled podgodbe med seboj vsaj šest zastopnikov v dež. zboru. Da bi se jim le posrečilo! — Železniško upravníštvo, ki je bilo doslej v Beljaku, ostane še na dalje v onem mestu. Nekaj časa je bilo govorjenje, da se preseli v Celovec. To bi, menimo, ne bila napaka, da-si ni ljubo za Beljaško mesto. — Spominsko ploščo so kranjski rodoljubi slovesno vzdali škofu M. Ravnikarju v njegovo rojstno hišo na Vačah. — V Ljubljani bode manjkalo k malu zemelj, ker odpojevo pekovski pomočniki delo, ako jim mojstri ne povišajo plačila za tretjino. — Nemški, doslej „protestantovski šoli“ v Gorici daje nemški šulverein 1600 gld. podpore. — V Trstu se pogajajo trgovci za to, da si napravijo vsi ob enem času tudi slov. napise na svojih štacunah. To bode prav in nadjamo se, da se držijo vsi moške besede. — Čitalnico so si napravili v Pulji, mestu ob obalih Adrije. V njem je veliko c. kr. mornarskih častnikov. — Nov botanični vrt se prireja v Zagrebu in bode za tretjino večji, kakor je v Gradci. — V torek so imeli imenitno poroko v Budapešti, nadvojvodinje Margarete s knezom Thurn-Taxisom. Da je k njej privrelo veliko tujcev iz dežele, razume se samo ob sebi, saj tacih porok ne vidi človek, kedar si bodi. — Ogerska tovarna za orožje brž ne dobi več v delo novih

pušk in bode to zopet jeze pri Madjarih, toda čemu niso doslej napravili boljših? — Poljski drž. poslanci imajo v kratkem v Lvovu, glavnem mestu Galicije, shod za to, da se zedinijo v stvaréh, ki pridejo more biti v drž. zboru v jeseni v posvetovanje.

Vunanje države. O sv. očetu Leon XIII. piše se sedaj v novinah večkrat in v vseh se zatrjuje, da je njih zdravje trdno. Hvalu Bogu! — Drž. zbor Italije brž se k malu razide, vendar pa še reši bojda mesto Rim poprej, ko ustavi plačila svoja, to se pravi: cela država odstopi mestu na ljubo nekaj davkov in ti se plačajo poslej v mestno kasó. — Na Francoskem se bojé, da imajo premalo ali pa pre slabih vojnih ladij. Treba jim bode torej zopet seči prav globoke v žep, da dobijo boljše. — Predsednik republike, Sadi-Carnot, je zopet v Parizu in je neki Jakob vstrelil za njim iz — prazne pistole. To se je brzojavilo na vse strani sveta. — O pogodbi Anglije z nemško vlado se piše sedaj mnogo, toda nič tacega, da je vredno, naj vzanemo te novice v naše poročilo. — Knez Bismarek ne vzprejme poslanstva v nemški drž. zbor ter pravi, da še ni čas za to. — V Berlinu so imeli veliko streljanje; iz vseh držav so bili ondi strelci, tudi avstrijski so bili in so delali, kakor se poroča, čast svoji domovini. — Rusom so francoski sodniki prav vgodili, ko so nihiliste, ki so jih prijeli v spomladi v Parizu, obsodili in sicer precej ostro. To jim je znamenje, da je francoska republika Rusiji prijazna. — Bolgarski pravoslavni nadškof Klement nagaja princu Ferdinandu, kjer more in kaže očitno, da vleče na rusko stran. — V Srbiji se je „liberalna stranka“ obnovila in pravi, da dosedanja vlada ne zasluži zaupanja srbskega ljudstva. Mar ni za to stranko razkralj Milan? Vsa podoba je za to. — V Carjem gradu so imeli velik požar, ki je razdjel nad 900 hiš. — Uni nemški major, Wissmann, ki je stal na čelu nemškim vojakom v Afriki, je doma, na nemških tleh, nevarno vzbolel. — V St. Pavlu, velikem mestu v severni Ameriki, so imeli strašno burjo in jim je napravila veliko škode, tudi več ljudi je prišlo ob življenje.

Za poduk in kratek čas.

Blažek in njegovi trije krajcarji.

(Pripovedka od sv. Ane v Slov. gor.)

(Konec.)

Blažek se nježnim bučelicam ponižno zahvali in odide h knezu naznanjat in ga vabit, naj se gre sprehajat po cesti, katera je iz voška izgotovljena. Knez se ni malo čudil pri tem poročilu, in gre takoj gledat čudovito cesto. Vendar pravi knez potem: „Hčere ne dobi

nikdo drugi, kakor oni, ki bo prignal celo krdelo samih medvedov pred moj grad“. Blažek odide proti gozdu iskat medvedov kosmatincev, ter tamkaj žalosten vzdihuje in premišljuje: „Oh, da bi sedaj tukaj imel mojega medveda, on bi mi gotovo v tej zadregi pomagal“. Ko je Blažek misel svojo izrazil, že je pri njem oni medved in ž njim cela armada drugih kosmatincev. Medved: „Sedaj se le podvizaj, vzami piščalko svojo in piskaj ter me zasedi“. Blažek se vsede na medveda in piska v piščalko; in tako gredó paroma proti knezovi palači.

Knez je ravnokar gledal iz družega nastropja, ko prihaja tolika truma medvedov. Ustraši se tako, da skozi okno zakriči: „Blažek, odpravi medvede, moja hči je tvoja nevesta!“

Od strahú pred medvedu so se vsi poskrili.

Blažek ima obljubljeno knezovo hči, a tudi tekmeca v gradu, s katerim sta se s hčerjo nekako poznala. Rad bi toraj Blažeka iz lepa s poti spravil, da bi tem gotoveje se polastil knezove hčere. Povabil je Blažeka na lov in tamkaj v gozdu ga nameri ustreliti. Prišedši v gozd, začne Blažek na piščalko piskati, katero je od berača dobil, in v tem je priletelo toliko lepih ptičic, ter so smukale po bližnjem trnji; oni bi, se ve, da rad imel nekaj ptičic in hajdi nad nje! Ko tekmeč po trnji hodi, Blažek glase spremeni in začne na citre brenkati, v tem pa tekmeč po trnji plesati, da je bilo groza; raztrgal si je vso obleko in se opraskal po telesu tako, da ga je bilo žalostno gledati. Ves pobit in razkačen pride domú.

Radi tega Blažeka toži in sodnija ga obsodi v smrt na vislicah. Kadar Blažeka peljajo na morišče, veseli se tekmeč, misléč, zmagaja moja. Vsakemu pa, preden ga obesijo, spolnijo zadnjo željo. Tudi Blažek prosi, ako bi mu zadnjo željo izpolnili. Vprašajo ga, česa želi? „Prosim za moje citre, da si malo ponovim veselje svojo, katero sem velikokrat imel!“ Ko tekmeč Blažekove besede zasliši, pravi: „Le citre ne, le citre ne, prosim Vas gospoda, obesite ga takoj; le citre ne, le citre ne!“ Vsa množica in sodniki pa odgovorijo: „Vsakemu obešencu se zadnja volja izpolni, takó je tudi temu nesrečnežu ne moremo odreči!“ „Oj, ako je temu tako“, pravi tekmeč, „me pa vsaj privežite, drugače bodem preveč trpel“.

Blažeku se citre dovolijo, ko pa jame naje brenkati, glejte čudo, vse, mlado in staro pleše, skaka in se veseli. Tudi tekmeč je skakal okolo stebra, pri katerem je bil privezan, tako, da je skoraj mrtev postal. Ljudstvo pa, ko to vidi in se veseli, pravi: „Zakaj bi si ta vislice zaslužil, ker nas tako kratkočasi; le tekmeč njegov si zasluži vislice.“ Tudi sodniki so temu govoru pritrdili. Odvežejo ga in brez usmiljenja obesijo.

Blažek pa spremlja hčer, krasno devo onega kneza, čez tri tedne pred altar in je mnoga leta prav srečno in zadovoljno živel s svojo ženko.
Alojzij Vakaj.

Smešnica 29. „Gospod“, vpraša tujec trgovca, ko ga sreča na konci hoste, „gospod, ali niste srečali žendarjev?“ „Nisem“, odgovori trgovec ter še pristavi, „že pol ure nisem videl žive duše“. „Oj“ pritrudi tujec, „to je pa prav, prosim Vas torej, dajte mi 500 gld. in pa Vašo zlato uro; potem pa sva si dobra“.

Razne stvari.

(Druga odborova seja družbe duhovnikov) za tekoče leto se bode obhajala bodoči četrtek, to je 24. t. m. ob štirih popoldne v kn. šk. konsistorijalni pisarni. K tej seji čč. gg. odbornike vljudno vabi

Predstojništvo.

(„Slov. pevsko društvo“.) Letos obhaja „slov. pevsko društvo“ svoje letno zborovanje dne 10. avgusta v Mariboru. Ako sodimo po pripravah, utegne to zborovanje biti sijajno. Nekateri pragermani pihajo pa že sedaj jezo in žveplo na to društvo.

(Častni občan.) Obč. zastop v Tržišči, vasi, v kateri leži kopališče Slatina, je podelil g. dr. Jos. Hoiselu častno občanstvo. Ljudje, ki poznajo osebo in zasluge tega doktorja, sedaj ne vedo, komu naj izrečejo svoje pomilovanje, ali g. doktorju ali pa možem, ki so v onem obč. zastopu. Vsekako pa so ga vredni.

(Postaja.) Med Ponikvo in Št. Jurijem napravi se v malem času nova postaja južne železnice in sicer pri vasi Grobelno. Za njo se je potegoval posebno okr. zastop v Šmariji.

(Tajništvo.) Vranski okr. zastop si je izvolil za tajnika g. Fr. Kolšeka, posestnika in obč. tajnika pri sv. Pavlu na Bolski.

(„Südmark“.) V nedeljo, 6. julija so si v Konjicah osnovali podružnico „Südmark“ in stoji ji na čelu g. Karol Kummer, c. kr. notar, kot predsednik, nek K. Achmann ji je tajnik in Fr. Mišak pa blagajnik. Imena teh mož pač ne obetajo podružnici veselja.

(Umljivo!) Celjska klepetulja natolcuje, kjer le more, kat. duhovnike, to vidi človek v vsaki njeni številki. Zakaj da to dela, posname pa si lahko iz tega, da stoji ona v službi lutrovcev ter jim služi redoma za „oznanilno knjigo“.

(Korošci.) Na Koroškem vršé se sedaj volitve volilnih mož in so v Črnem zmagali slov. rodoljubi, ne pa v Tinjah in v Šmarjeti.

(Družba sv. Mohorja) ima letos 48.084 udov in jih šteje torej nekaj nad 2000 več, kakor jih je bilo lansko leto. Iz naše lav. škofije jih je 15.493.

(Imenovanje.) Minister za uk in bogočastje je imenoval g. M. Zavadlal, profesorja na c. kr. gimnaziji v Pazinu, za enako mesto na c. kr. gimnaziji v Celji.

(C. kr. gimnazija) v Mariboru je štela to leto 283 učencev, med njimi je bilo 119 Nemcev in 156 Slovencev. Podučevalo jih je 16 profesorjev v rednih predmetih in v drugih štirje učitelji.

(Pod voz) je prišel v soboto, dne 5. jul. Vinko Iskrač, doma iz Nove cerkve, na cesti pred Višnjó vesjo ter mu je kolo zmečkalo desno nogo.

(Utonil) je v Savi A. Vrbič z Velike peči, na delu v premogovih jamah v Trbovljah. Njegovo truplo so izvlekli iz vode pri Ratečah.

(Krajni šolski svet) v Podčetrtku je brez načelnika, kajti doslenji, znani lutovec J. Schober, je sedaj, ne vemo prav, ali vzel ali je dobil slovo iz tega sveta.

(Sejem.) Vis. c. kr. namestnija v Gradci je dne 10. maja 1890, št. 9756 odločila, da se sejma od sv. Primoža, dne 10. maja, 10. junija prestavita v Št. Jurij na j. žel. in bodo zdaj tamosejmi: dne 2. januarija, 10. februarija, 12. marcija, 24. aprila, 4. maja, 22. junija, 28. oktobra in v ponedeljek po letnih in jesenskih kvatrih.

(Nove poštné znamke.) V meseci septembru dobimo nove poštné znamke. One so različne od sedanjih tako v obliki, kakor v barvah; samo pri tistih za 2, 3, 5 in 10 kr. bode barva tista, kakor je doslej.

(Sv. birma.) V dekaniji sv. Martina pri Slov. Gradci delijo mil. knezo-škof zakrament sv. birme v teh-le dnevih: 9. avgusta pri sv. Janži pri Dravbergu, 10. v Slov. Gradci, 11. v Starem trgu, 12. pri sv. Martinu in 13. pri Št. Ilji na Turjaku.

(Skušnje) so na ljudskih šolah odpravili in vršé se one torej le še redko. Kdor pa hoče še videti veselje otrok in starišev pri taki skušnji, naj se vdeleži sklepnih skušnj pri čč. šolskih sestrah v Mariboru. Tu se lahko prepriča na oči, da so veliko vredne. Lepa so tudi ročna dela otrok, ki so ondi te dni na ogled.

Loterijne številke:

Trst 12. julija 1890:	53, 21, 52, 10, 41
Line „ „	4, 29, 15, 55, 52

Javna zahvala.

G. kr. šol. ogleda Drag. Tepej v Žrečah, podaril je izgrejni šoli sv. Jakoba v Resniku „Ruski računski stroj“, za katerega se podpisani zahvaljuje.

Resnik, dne 12. julija 1890.

Jožef Močnik, učitelj v Skomru.

Naznanilo.

Torek 22. julija se vrši pri sv. Martinu na Pohorji dražba stavbe novega šolskega poslopja. K tej dražbi vabijo se taki, kateri hočejo stavbeno, tesarsko, ključarsko in mizarsko delo prevzeti. Proračun stroškov 9907 gl. 57 kr.

Vabilo

2-3

k izvanrednemu občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki bode v nedeljo, 27. julija 1890 ob 3. uri popoldne v Čitalnici ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo.
2. Dopolnilna volitev:
- a) predsednikovega namestnika,
- b) enega odbornika.

Ako bi v predstojništvo bil voljen ud nadzorništva, se namesto njega voli v nadzorništvo takoj nov ud.

3. Mogoči predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgoraj navedeni tretji uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepčnosti prvega zborovanja odredi v smislu § 33. združnih pravil drugo zborovanje na isti den 27. julija 1890, pa ob pol peti uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je sprejaj za prvo zborovanje odločen.

Ormož, dne 6. julija 1890.

J. Vertnik,
knjigovodja.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 6

Znamenit zaslužek,

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izurjene in zanesljive osebe (dosluženi žendarji imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Pisma pod naslovom: G. S. 1890 Graz poste restante. 12-25

Vsake vrste staronemške

lončene peči

belo, zeleno in rjavo steklene se dobijo po nizki ceni pri

Alojz Černe,

v Mozirji, Štajarsko.

1-10

Služba organista in mežnarja

razpisana je pri sv. Marku niže Ptuja do konca septembra t. l. Prosilci naj svoje prošnje vložijo pri cerkvenem predstojništvu. 2-3

Specerijsko blago

najboljše kakovosti

prodaja po najnižjih cenah

Milan Hočevar

v **Celji**

2-12

Graške ulice št. 3.

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgom in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, Vodonosnike razne sestave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljevanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gasilcem potrebno

priporočuje po najnižji ceni proti 5letnemu poroštvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v **Ljubljani.**

Srenjam in gasilnim društvom dovoli se plačevanje v rokih. Podrobne cenilnice določilja brezplačno in franko. 3